

ÂM NHẠC VÀ THỜ PHƯỢNG CHÚA

NHỮNG TRANG BỊ CẦN THIẾT

MỤC SƯ DAVID DONG
2014

LỜI NÓI ĐẦU

Hướng dẫn Thờ phượng được xem như một công việc chuyên nghiệp trong Hội Thánh. Hội Thánh Đấng Christ trong xu hướng phát triển và hội nhập như hiện nay luôn cần có những cải tiến thích hợp nhưng không phá vỡ yếu tố nền tảng Lời Chúa, trong đó phải kể đến Âm nhạc và Thờ phượng là hai yếu tố không thể thiếu trong sinh hoạt Hội Thánh. Sự hướng dẫn thờ phượng là một công tác chuyên nghiệp bởi lẽ Cựu Ước đã xem chức vụ tế lễ nơi đền thờ là chuyên nghiệp¹. Trong một thời gian dài Hội Thánh đã thiếu đi những đầu tư hoặc chưa đánh giá đủ tầm quan trọng của công tác này trong sự Thờ Phượng Chúa, đã đến lúc để chúng ta yểm trợ và đầu tư. Biết được nhu cầu học tập kinh nghiệm hướng dẫn thờ phượng, cách sử dụng âm nhạc, nhạc khí trong thờ phượng, sự chuẩn bị cần thiết các trang thiết bị liên quan phục vụ cho buổi thờ phượng. Âm nhạc và Thờ Phượng 2 được biên soạn dựa trên những kinh nghiệm tích lũy của tác giả trên 20 năm (1990-2014) nhằm đáp ứng nhu cầu giúp phát triển những kỹ năng cho người làm công tác hướng dẫn ca ngợi có sử dụng nhạc cụ. Đây không phải là tài liệu về "bồi linh về thờ phượng" mà là sự truyền đạt các kỹ năng hỗ trợ cho sự thờ phượng. Có 4 phần trong chuyên đề này cùng với những *youtube link* để các bạn có thể theo dõi.

Mong rằng tập sách nhỏ này sẽ giúp các bạn tự tin hơn trong ân tứ Chúa đã ban. Các bạn có thể liên lạc để trao đổi với tác giả về đề tài tại địa chỉ email : psalmmusicvn@gmail.com; msdaviddong@gmail.com

Mục sư David Dong.

(Youth & Music Pastor - Vietnamese United Baptist Church of Phoenix)

Thạc sĩ ngành Sáng tác khí nhạc - Quốc gia âm nhạc Sài gòn khóa 11/Nhạc viện TP

M.Div (UUC)

¹ *Joe e. Trull & james e. Carter.* Đạo đức của người hầu việc Chúa .Ministeral Ethic .Viện Thần Học Tin lành Việt Nam . Chương 1, trang 9.

NỘI DUNG

PHẦN 1.

HƯỚNG DẪN THỜ PHƯỢNG HIỆU QUẢ. *Leading worship effectively (hướng dẫn thờ phượng hiệu quả)*

- Giải quyết những khó khăn thường gặp
- Chia sẻ những kinh nghiệm mới
- Thảo luận để thực hành hiệu quả hơn
- Link: <https://youtu.be/ydOA1zHAAsg>

PHẦN 2. NÂNG CAO KỸ NĂNG SỬ DỤNG NHẠC CỤ TRONG THỜ PHƯỢNG

- Keyboard training: One man band for music in worship (Kỹ năng sử dụng đàn organ điện tử đệm trong thờ phượng)
- Guitar: phương pháp học đệm hiệu quả
- Cajon, bongos, maracas, tambourines (những dụng cụ tạo tiết tấu đơn giản, hiệu quả, dễ mua)
- Link: <https://youtu.be/dwqR2E5xUIE>

PHẦN 3. PHÂN TÍCH CÁC YẾU TỐ LÀM NÊN HIỆN TƯỢNG HILLSONG ÚC CHÂU NGÀY NAY

- Phân tích tác phẩm
- Phân tích hòa âm, khúc thức sáng tác
- Chuẩn bị cho phần 4 (sáng tác ca khúc)
- Link: <https://youtu.be/uNmDmRk34v8>

PHẦN 4. SÁNG TÁC & ĐẶT HỢP ÂM CHO CA KHÚC.

- Thủ pháp sáng tác, đặt hợp âm cho ca khúc.
- Nói về nhạc lý và hòa âm cần thiết thế nào trong công tác âm nhạc cho Hội Thánh.
- Giới thiệu về ngành thu âm Tin lành.
- Link: <https://youtu.be/NTQADukfRcQ>

PHẦN 1: HƯỚNG DẪN THỜ PHƯỢNG HIỆU QUẢ (KỸ NĂNG HƯỚNG DẪN THỜ PHƯỢNG)

GIỚI THIỆU

Thập niên 90 đánh dấu sự hội nhập về sự thờ phượng của Hội Thánh (HT) Chúa ở Việt Nam. Điển hình ở các HT tư gia nơi hình thành các buổi thờ phượng không còn bị gò bó theo cách "truyền thống" lâu nay (hát thánh ca, chỉ sử dụng piano hay organ xưa). Trong buổi nhóm ở tư gia lúc bấy giờ tín hữu có thể vỗ tay khi hát, nhảy múa, sử dụng nhạc cụ. Tinh thần thờ phượng "mới" được truyền đạt, chia sẻ bởi các giáo sĩ đến VN.

Đầu thế kỷ 21 (từ năm 2000) với sự phát triển của internet, HT có cơ hội tiếp cận với thế giới dễ dàng. Việc học tập qua youtube, các trang mạng về thờ phượng trở nên phổ biến. Tinh thần thờ phượng cách mới và tự do được cập nhật hàng ngày.

Các nhạc cụ điện tử, trống, guitar, kèn, violon cũng được cho phép "xuất hiện" trong ban nhạc lễ nhà thờ bên cạnh cây Piano và Organ truyền thống.

I. NGƯỜI HƯỚNG DẪN THỜ PHƯỢNG

- **Định nghĩa** : người dẫn hội chúng đến trong (bước vào) sự hiện diện của Đức Chúa Trời.

- **Vai trò**: đại diện dân sự, dẫn đầu dân sự để bước vào cuộc thờ phượng (leading)

- **Mục đích**: sử dụng âm nhạc & thanh nhạc hướng hội chúng đến sự chúc tạ, ngợi khen vinh hiển Ba Ngôi Đức Chúa Trời (vai trò của âm nhạc & người hướng dẫn) từ đó cho thấy người hướng dẫn thờ phượng khác với một MC hay hướng dẫn "chương trình" thờ phượng trong buổi nhóm.

- **Yêu cầu**: Hiểu và kinh nghiệm sự thờ phượng theo lẽ thật, bạn không thể dẫn hội chúng đến một nơi mà bạn chưa từng đến hoặc chưa từng trải nghiệm. "*Vi Đức Chúa Trời là Vua của cả trái đất; Hãy hát ngợi khen cách thông hiểu.*" (Thi Thiên 47:7)

II. TÁC PHONG

Chúng ta nên quan sát những buổi thờ phượng, các chương trình ca nhạc thánh của những cá nhân nổi bật, được ơn trong vai trò hướng dẫn như Don Moen, Ron Kenoly, Darlene Zschech, Michael W. Smith, Graham Kendrick ... chúng ta học tập điều gì từ họ cho chính mình. Dưới đây là những điều giúp ích cho người hướng dẫn.

1- Nói to, rõ ràng (lời dẫn, lời hát, các yêu cầu)

- 2- Không dùng lời chỉ trích (không chê trách, không so sánh)
- 3- Không bõn cọt trên sân khấu
- 4- Không so sánh phong cách âm nhạc, không phê bình giữa các ca khúc, tác giả, nhóm nhạc ...
- 5- Không nói hay "giảng" trước mỗi bài hát. Bạn có nhất thiết phải nói điều gì đó như người khác không ?
- 6- Không nên "cắm" người hướng dẫn hát thờ phượng nói lời dẫn trong sự xúc đầu của Thánh Linh để khích lệ hội chúng. Cũng không nên cắm họ cầu nguyện trước hay trong một bài hát . Cầu nguyện giữ sự kết nối tấm lòng của người thờ phượng với Chúa . Người hướng dẫn cũng không nên "lạm dụng" điều này , tức cầu nguyện dài dòng, không đúng chỗ, mục đích .
- 7- Phong cách ăn mặc tùy vào thuần phong mỹ tục của nền văn hóa, hay từng địa phương. Tuy nhiên có những điều cần tránh (tùy theo quy định của HT địa phương đối với người hướng dẫn thờ phượng, ban hát dẫn, ban nhạc)
- 8- Tránh xung khắc với người chỉnh âm thanh, vì đó không phải là "phần" (trách nhiệm) của nhạc công hay người hướng dẫn thờ phượng. Hãy giao cho họ và tin tưởng họ làm tốt công tác.

III. CHUẨN BỊ

1- Chuẩn bị chính mình

- Cầu nguyện (cầu nguyện không thôi)
- Thông điệp dạy dỗ từ Chúa (qua mỗi bài hát, lời dẫn)
- Luôn cập nhật những bài ca mới (sáng tác mới, chuyên ngữ)

2. Chuẩn bị với nhóm nhạc, nhóm hát dẫn

- Thổi shofa (**Ram's horn Shofar** kèn bằng sừng cừu đực) công bố sự uy nghi, hiện diện của Đức Chúa Trời. Shofa là loại kèn sừng của người Do Thái xưa dùng kèm với mục đích tín ngưỡng. Do không có "tông" nên nó được điều khiển cao độ bằng "cách đặt môi" (embouchure) Xuất 19:16 "*tiếng kèn thổi rất vang động*" trong câu này chính là tiếng Shofar. Ngoài ra nó được thổi trong những ngày lễ, năm hân hỉ (Lê vi 25:9) , dấu hiệu khởi đầu chiến trận (Giô suê 6:4; Các quan xét 3:27) ...
- Bài phối rõ ràng (dễ đọc) , hoặc sheet nhạc có hợp âm.
- Powerpoint cho nhóm hát dẫn

- TV monitor cho nhóm hát dẫn (quan trọng) vì nhóm hát thường quay xuống dưới để hát nên phải thấy rõ va từ, tay chân cần thông thả, tự nhiên để hướng dẫn hội chúng (vỗ tay, các tư thế biểu lộ trong lúc hát)

- Cầu nguyện cùng nhau trong tuần (học Kinh Thánh với nhau)

- Thuộc các dấu hiệu bằng tay bởi quy ước giữa ban đàn và ban hát

3 Chuẩn bị nhóm múa. (đây là đề tài đang gây tranh cãi)

- Toàn bộ Tân Cựu nói đến "nhảy múa" (the word dance mentioned in the Bible) 19-21 lần trong bản King James

Há chẳng phải về Đa-vít này mà người nữ hát trong cuộc nhảy múa rằng: Sau-lơ giết hàng ngàn, Còn Đa-vít giết hàng vạn? (I Sam 29:5)

Đa-vít mặc áo ê-phốt vải gai, nhảy múa hết sức tại trước mặt Đức Giê-hô-va. (II Sam 6:14)

³ *Nguyện chúng nó nhảy múa mà ngợi khen danh Ngài, Dùng trống com và đàn cầm mà hát ngợi khen Ngài! "* (Thi Thiên 149:3)

" Hãy đánh trống com và nhảy múa, mà hát ngợi khen Ngài! Hãy gảy nhạc khí bằng dây và thổi sáo, mà ca tụng Ngài!" (Thi Thiên 150:4)

- Nhóm nhảy & nhóm múa (phụ họa theo bài hát)

- Múa cò (hoạt cảnh theo bài hát) liên qua đến "Cờ xí" (Giê-hô-va Cờ xí) xem Xuấn 17:15 ; Thi Thiên 60:4 ; Nhã Ca 6:4 ,10)

Lưu ý: nhảy múa không chỉ có trong văn hóa người Y-sơ-ra-ên; một số người cho rằng không nên bắt chước phong tục của kẻ khác. Hội thánh Việt Nam đương đại không bắt chước nhưng đang trở lại với cội nguồn văn hóa dân tộc (trống, múa dân gian, cồng chiêng) và cội nguồn của Thánh Kinh, với mục đích của Đức Chúa Trời từ ban đầu.

IV. YẾU TỐ KỸ THUẬT

Bạn không thể thành công mỹ mãn nếu không có sự hỗ trợ của kỹ thuật (hệ thống điện, kiến trúc, âm thanh, nhạc cụ, powerpoints, media system ...)

1. Khảo sát các dàn âm thanh ở sân vận động, chương trình ca nhạc (Hillsong church, Lakewood church, Kari Jobe, Chis Tomlin, Michael W. SMith ... hay những buổi truyền giảng của các mục sư Billy Graham, Reinhard Bonkke, David Younggi Cho ...

2. Media : powerpoint, video clip, thông tin trong giờ nhóm, bài giảng diễn giả. Tất cả cần được nâng cấp thường xuyên, gửi người đi đào tạo huấn luyện.

3. Các loại đàn điện tử , thiết bị hỗ trợ điện tử

V. HÌNH THỨC

1. Chọn bài hát

1.1- Theo chủ đề

- bạn thường gặp khó khăn khi không tìm đủ các bài hát theo từng chủ đề,
- hoặc có quá nhiều bài mới mà hội chúng không biết hát,
- hay danh sách các bài hát của bạn cứ lập đi lập lại khi trở lại chủ đề nào đó.

1.2 - Theo các tiết tấu, cao độ tương tự (một loạt bài hát chỉ ở một giọng hát tông mà thôi)

- Cách này không gò bó về chủ đề bài hát, song nếu theo một cao độ suy nhất sẽ gây khó khăn cho Hội chúng khi hát, dễ nhàm chán (boring)
- Hạn chế về mặt kỹ thuật.

1.3 Theo từng bài độc lập đi từ tiết tấu nhanh (praise) đến chậm (worship) theo trình tự

- Worship leader lựa chọn các bài hát theo sự dẫn dắt của Chúa (cầu nguyện)
- Đòi hỏi về kỹ thuật, sự chuẩn bị tập dợt trước với worship team (đội thờ phượng)
- Cách chọn bài thể này không gây khó khăn về hòa âm, cao độ như nhiều người nghĩ. Nên chọn cách này.

2. Cách trình bày:

- Liên khúc; cách này phổ biến trong các hội thánh tư gia Việt Nam
- Độc lập theo từng bài. Nếu không khéo cách này dễ dẫn đến khoảng trống giữa các bài do ban nhạc phải "lật" bài để xem. Hoặc có thể đưa đến tình trạng "biểu diễn" nhiều hơn là tập trung và sự thờ phượng (do yêu cầu của sự chính xác ở các bản phối cao)
- Trước mỗi bài hát không cần lời dẫn giải, giới thiệu (tiếng vọng) ; song nếu có những lời khích lệ hội chúng , người hướng dẫn nên bày tỏ (xem mẫu bài hát I am the God that healeth Thee - Don Moen 1986; In Jesus's nam - Darlene Zschech 2013)
- Cách thông thường ngày nay trên thế giới là hát liên tục; các bài hát phá vỡ "nguyên tắc" xếp bài theo tông nhạc, tiết tấu. Càng đi vào lòng người càng thành công nhưng cũng không thể phớt lờ các yếu tố kỹ thuật.

3. Sử dụng dân ca, chất liệu dân gian trong thờ phượng

- Đây cũng là đề tài gây tranh cãi lâu nay. Chúng ta có thể học tập tính "hội nhập văn hóa" của Hội Thánh Hàn Quốc.

- Đức Chúa Jesus là Đấng "truyền thông" nghĩa là Ngài luôn dùng phương cách phong tục con người để bày tỏ chính Ngài cho họ (sự nhập thể của Chúa Jesus là tấm gương đó)

- Mỗi dân tộc, địa phương đều có nền văn hóa riêng, Phúc âm được bày tỏ vượt trên văn hóa. Phúc âm là bạn của văn hóa. Nếu âm nhạc dân gian dễ đi vào lòng người hơn thì không cần dùng những bài hát Tây phương, hoặc chúng ta sẽ biết cân bằng các bài hát trong giờ thờ phượng vừa mang tính dân gian, vừa có những bản hát theo Tây phương như điều đã được H.Richard Niebuhr diễn giải - *Thật ra, Đấng Christ là một Đấng Christ của văn hóa, nhưng Ngài cũng là một Đấng Christ vượt trên văn hóa.*²

Ví dụ : đơn cử bài hát the River is here (Vineyard) có tiếng sáo (recorder) ở đoạn intro đầu phản phát chất nhạc dân dã vùng Bắc Âu. Người Mỹ (hiệp chủng quốc) khai thác yếu tố này trong mọi lĩnh vực (nếu để ý chúng ta sẽ thấy). Nếu vậy đối với chúng ta nhạc cung đình, dân gian, cải lương có thể áp dụng trong sự thờ phượng không ? bạn sẽ sử dụng nó hiệu quả như thế nào ?

4. Hát bài ca mới (bài hát thiêng liêng)

Đề tài này khá mới mẻ với một số tín hữu. Tuy nhiên, Kinh Thánh từ hàng năm qua đã nói về bài ca mới, trong phạm vi bài học này chúng ta hiểu bài ca mới như thế nào ?

Eph 5:19 ¹⁹ *Hãy lấy ca vịnh, thơ thánh, và bài hát thiêng liêng mà đối đáp cùng nhau, và hết lòng hát mừng ngợi khen Chúa.*

Co 3:16 ¹⁶ *Nguyên xin lời của Đấng Christ ở đây trong lòng anh em, và anh em dư dật mọi sự khôn ngoan. Hãy dùng những ca vịnh, thơ thánh, bài hát thiêng liêng mà dạy và khuyên nhau, vì được đầy ơn Ngài nên hãy hết lòng hát khen Đức Chúa Trời.*

- Có khoảng 10 lần Kinh Thánh nhắc đến bài ca mới (8 lần chép trong Thi Thiên)

- Bài ca mới : hát về những gì Chúa vừa làm. [**Thi thiên 40:1-3**]

¹ *Tôi nhịn nhục trông đợi Đức Giê-hô-va, Ngài nghiêng qua nghe tiếng kêu cầu của tôi.*

² *Ngài cũng đem tôi lên khỏi hầm góm ghê, Khỏi vũng bùn lầy;*

Ngài đặt chân tôi trên hòn đá, Và làm cho bước tôi vững bền.

³ *Ngài để nơi miệng tôi một bài hát mới, Tức là sự ngợi khen Đức Chúa Trời chúng tôi.*

Lắm người sẽ thấy điều đó, bắt sợ, Và nhờ cậy nơi Đức Giê-hô-va.

² H. Richard Niebuhr. *Đấng Christ và Văn Hóa (Christ and Culture)*. Viện Thần Học Tin Lành Việt Nam. Trang 28

- Bài ca mới được hát bằng ngôn ngữ mẹ đẻ hay ngôn ngữ thứ hai (Anh, Pháp, Đức...) kể cả bằng tiếng "thiên lang" (I Côr 14:13 BDM 2002) *Tôi sẽ ca ngợi bằng tâm linh nhưng cũng ca ngợi bằng tâm trí nữa.*

- **Bài ca mới là bài ca được cảm tác bởi Đức Thánh Linh để một người có thể ca ngợi Đức Chúa Trời bằng chính lời của mình**, cũng giống như bởi Ngài mà chúng ta gọi Aba - Cha! " Vì anh chị em là con nên Đức Chúa Trời sai Thánh Linh của Con Ngài ngự vào lòng chúng ta và kêu lên: A-ba, Cha ơi!" (Gia Cơ 4:6)

- Bài hát thiên lang (spiritual songs) là những bài hát có cảm hứng từ tâm lòng muốn dâng lời ngợi khen. Có khi nào bạn hát cho Chúa trong thời giờ tĩnh nguyện của mình không ? Hãy tự "ché" ra bài hát từ tâm lòng của bạn khi bạn cảm nhận Chúa và muốn đáp ứng lại bằng cách ngợi khen Ngài. Bài hát thiên lang cũng có thể là những bài hát nói về kinh nghiệm hoặc lời chứng của một cá nhân và chia sẻ cho người khác.³

5. Ích lợi của bài ca mới:

- Dọn tâm trí để được soi sáng, dẫn dắt bởi Đức Thánh Linh (bằng các ngôn ngữ mà bạn có thể dâng lên cho Chúa)

- Dọn lòng để những lời tiên tri và sự bày tỏ đến mục đích để gây dựng Hội Thánh (I Cô rinh tô 14:4,5 BDM) *Người nói tiếng lạ chỉ xây dựng chính mình, nhưng tiên tri xây dựng Hội Thánh. ⁵ Tôi mong tất cả anh chị em nói tiếng lạ nhưng mong anh chị em nói tiên tri hơn. Người nói tiên tri quan trọng hơn người nói tiếng lạ mà không được thông dịch để Hội Thánh được xây dựng.*

Lời Chúa có sự liên kết chặt chẽ giữa âm nhạc và lời tiên tri⁴ nghĩa là trong sự thờ phượng tất cả chúng ta có thể được mặc khải về điều gì đó mà Chúa muốn chuyển tải đến dân sự qua âm nhạc và bài ca thờ phượng .

" Đa-vít và các quan tướng đạo binh cũng để riêng ra mấy con cháu của A-sáp, Hê-man và Giê-đu-thun hầu phục dịch, lấy đàn cầm, đàn sáo, và chập chửa đặng nói tiên tri;" (1 Sử ký 25:1)

Toàn thể số người thổi nhạc mà David đã bổ nhiệm để nói tiên tri bằng nhạc cụ của họ là 288 người (1 Sử ký 25:7) " Chúng luôn với anh em mình có học tập trong nghề ca hát cho Đức Giê-hô-va, tức là những người thông thạo, số được hai trăm tám mươi tám người"

- Đem đến sự giải cứu và sự chiến thắng (Thi Thiên 98:1 BDM)

" Hãy hát cho CHÚA một bài ca mới Vì những việc diệu kỳ Ngài đã làm.

Tay phải và cánh tay thánh Ngài

Đã đem lại chiến thắng cho Ngài

³ Trần Nghị . *Thờ Phượng Đức Chúa Trời*. Viện Thần học Tin lành Việt Nam, copyright 2007. Chương 7 , trang 93.

⁴ Lamar Boschman. *Sự tái sinh của âm nhạc (the Rebirth of Music)* . Destiny Image Publisher, Inc. Trang 18. Âm nhạc và lời tiên tri.

- Khiến cho người khác sợ và tin cậy Chúa (Thi Thiên 40:3)

³ *Ngài ban cho miệng tôi một bài ca mới,
Bài hát ca ngợi Đức Chúa Trời chúng ta.
Nhiều người sẽ thấy, kính sợ
Và tin cậy nơi CHÚA.*

- Bài ca mới lột tả sự oai nghi của Đức Chúa Trời mà trí khôn không thể làm hết được (Thi Thiên 96:1-13) điều này cũng tương tự như Roma 8:26 "... nhưng chính Đức Thánh Linh lấy sự thờ than không thể nói ra được mà cầu khẩn thay cho chúng ta."

- Bài ca mới diễn tả (bộc lộ hết) những cảm xúc mà bình thường con người không thể diễn tả được. (Thi Thiên 95: 1-11)

- Có quyền năng trong bài hát mới. Tác giả quyển cảm nạng "Praise & Worship" Lamar Boschma đã viết "Bài hát mới là bài hát Chúa mong muốn nhất. Đó là bài hát mà mỗi Cơ Đốc Nhân nên hát và đó là một phần quan trọng trong sự thờ phượng chung và riêng của chúng ta. Trong bài hát này có một quyền năng siêu nhiên" ⁵

Thi Thiên 40:3 "*Ngài để nơi miệng tôi một bài hát mới, tức là sự ngợi khen Đức Chúa Trời chúng tôi.*"

6. Bài ca của chiến trận :

Âm nhạc & bài ca không chỉ được dùng để ca ngợi Đức Chúa Trời nhưng một lĩnh vực khác mà cả hai có liên kết đó là chiến trận⁶ (thuộc linh)

II Sứ ký 20:21, 22 vua Giô-sa-phát lập những người ca xướng cho Đức Chúa Trời, và khi họ ngợi khen Ngài (tehillah), Đức Chúa Trời đã đặt phục binh chống lại ba đạo quân thù nghịch của họ.

Thi Thiên 149:6 "*Sự ngợi khen (tehillah) Đức Chúa Trời ở trong miệng họ, thanh gươm hai lưỡi bén ở trong tay họ... dựng trời các vua chúng nó bằng xiềng, và đóng trướng các tước vị chúng nó; để thi hành cho chúng sự án đã chết. Các thánh Ngài được vinh hiển ấy*".

Giô-suê 6:2a, 2-5)

===

Câu hỏi thảo luận:

KỸ NĂNG HƯỚNG DẪN THỜ PHƯỢNG HIỆU QUẢ.

⁵ Lamar Boschman, *Ngợi khen và thờ phượng* (Chương trình ISOM), phần 3 Ý nghĩa của bài ca mới.

⁶ Lamar Boschman. *Sự tái sinh của âm nhạc* (the Rebirth of Music). Destiny Image Publisher, Inc. Trang 21

- Có nên yêu cầu người hướng dẫn thờ phượng biết nhạc lý, thanh nhạc và tối thiểu là biết chơi một nhạc cụ không ? tại sao ?
- Hát nhiều hay hát ít có ảnh hưởng đến chất lượng buổi thờ phượng hay không ? theo bạn thì giờ ca ngợi được phước hoặc một buổi ca hát thờ phượng Chúa được ơn căn cứ vào yếu tố nào ?
- Sắp xếp các bài hát theo "tông" (giọng) "điệu" (tiết tấu) có lợi hay không có lợi như thế nào? chúng ta có nên duy trì hay không duy trì ? tại sao ?
- Theo bạn sự thờ phượng nên chiếm bao nhiêu phần trăm trong buổi thờ phượng ? tại sao ? bạn suy nghĩ thế nào về câu nói "sự thờ phượng (ca hát) là một phần của bài giảng" ?
- Tính hội nhập văn hóa: nhạc cung đình, dân gian, cải lương có thể áp dụng trong sự thờ phượng không ? bạn sẽ sử dụng nó hiệu quả như thế nào ?

==

PHẦN 2 : KỸ NĂNG SỬ DỤNG NHẠC CỤ TRONG SỰ THỜ PHƯỢNG .

I. GIỚI THIỆU

Tác giả quyển sách "sự tái sinh của âm nhạc" Lamar Boschman đã đặt câu hỏi rằng " âm nhạc có quan trọng không?" Âm nhạc được đề cập trong Kinh Thánh 989 lần, trong khi âm phủ và địa ngục chỉ được đề cập khoảng 70 lần⁷. Chắc chắn âm nhạc đóng một vai trò rất quan trọng trong sự sáng tạo của Đức Chúa Trời. Nói cách khác âm nhạc là món quà thứ hai sau sự cứu rỗi mà Đức Chúa Trời ban cho để loài người dùng nó trong sự ngợi khen thờ phượng Ngài.

Các loại nhạc khí đã được nói đến trong Thánh Kinh từ rất sớm :

- Trong sự phục vụ tại Thiên Đàng "*Người vốn ở trong Ê-đen, là vườn của Đức Chúa Trời. Người đã có đầy mình mọi thứ ngọc báu, là ngọc mã não, ngọc vàng lọt, ngọc kim cương, ngọc thủy thương, ngọc sắc biếc, ngọc bích, ngọc sắc chàm, ngọc sắc xanh, ngọc thông hành, cùng vàng nữa. Nghê làm ra trống com ống sáo thuộc về người; từ ngày người mới được dựng nên đã sắm sẵn rồi.*" (Ê-xê-chi-ên 28:13)
- Từ sáng thế , "*Em người là Giu-banh, tổ phụ của những kẻ đánh đàn và thổi sáo*" (Sáng 4:21)
- Thời cổ đại , "*Hát múa theo tiếng trống nhỏ và đàn cầm, và vui mừng theo tiếng kèn sáo.*" (Gióp 21:12)

⁷ Lamar Boschman. *Sự tái sinh của âm nhạc* (the Rebirth of Music) . Destiny Image Publisher, Inc. Trang 11

Nhạc khí xuất hiện trong mọi nền văn minh nhân loại, có trong từng loại văn hóa địa phương, trong các tôn giáo khác nhau ở mỗi dân tộc. Đóng vai trò quan trọng trong các nghi lễ thờ phượng.

Thánh Kinh cho thấy tinh thần ngợi khen của vua David trong lịch sử dân Y-sơ-ra-ên rất mạnh. Ông là người chế tác rất nhiều loại nhạc cụ (II Sử ký 29:26) "*Các người Lê-vi đừng cầm nhạc khí của Đa-vít, còn những thầy tế lễ cầm còi.*"

II. NHẠC KHÍ QUA CÁC THỜI KỲ

1. Nhạc khí thuở ban sơ :

Thánh Kinh cho thấy từ thời David nhạc khí đóng vai trò quan trọng trong thờ phượng và các lễ hội.

- II Samuêl 6:5 ⁵ Đa-vít và cả nhà Y-sơ-ra-ên đều múa hát trước mặt Đức Giê-hô-va với đủ thứ nhạc khí bằng gỗ bá hương, đàn cầm, đàn sắt, trống, bịt, và mã la.

- ISu 15:16 ¹⁶ Đa-vít truyền cho các trưởng tộc người Lê-vi; hãy cắt trong anh em họ những người hát xướng, cầm các thứ nhạc khí, ống quyển, đàn cầm, chập chửa để cất tiếng vui mừng vang rền lên.

- ISu 16:5 ⁵ A-sáp làm chánh, Xa-cha-ri làm phó, rồi thì Giê-i-ên, Sê-mi-ra-mốt, Giê-hi-ên, Ma-ti-thia, Ê-li-áp, Bê-na-gia, Ô-bết-Ê-đôm, và Giê-i-ên, đều cầm nhạc khí, đàn cầm và đàn sắt; còn A-sáp nổi chập chửa vang lên.

ISu 23:5 ⁵ còn bốn ngàn người đều làm kẻ canh cửa; và bốn ngàn người ngợi khen Đức Giê-hô-va bằng nhạc khí của Đa-vít đã làm dâng ngợi khen.

II Su 5:13 ¹³ Xảy khi kẻ thổi kèn và kẻ ca hát đồng thanh hòa nhau như một người, mà khen ngợi cảm tạ Đức Giê-hô-va, và khi họ trở tiếng kèn, chập chửa, nhạc khí lên khen ngợi Đức Giê-hô-va, rằng: Ngài từ thiện, lòng thương xót Ngài hằng có đời đời, thì đền của Đức Giê-hô-va bị mây lấp đầy

2. Tinh thần thờ phượng của vua David

- David "sắm" các loại nhạc khí để ngợi khen Chúa, II Su 7:6 ⁶ *Những thầy tế lễ hầu việc theo chức phận mình; còn người Lê-vi thì cầm nhạc khí của Đức Giê-hô-va, mà vua Đa-vít đã sắm dâng ngợi khen Đức Giê-hô-va, khi người cậy chúng dâng ngợi khen Ngài, bởi vì lòng nhân từ Chúa còn đến đời đời.*

- Đào tạo những người đánh nhạc khí giỏi, "*cùng mấy người Lê-vi khác, đánh nhạc khí giỏi.*" (II Sử ký 34:12)

- Triết lý của David trong các Thi Thiên dường như "phải chơi cho tốt" các nhạc cụ khi đến trước mặt Chúa như "*Khá hát cho Ngài một bài ca mới, Và khéo gảy nhạc khí với tiếng vui mừng.*" (Thi Thiên 33:3)

3. Nhạc khí thời Trung Cổ

- Các loại nhạc khí được cải tiến và mang tính chất diễn xuất nghệ thuật cao hơn.
- Thời tiền cổ điển : tiền thân của violon là các loại vielle. Thế kỷ 16 bắt đầu phát triển nghề làm đàn Violon tại Châu Âu
- Cổ điển với các loại kèn giâm gỗ như Oboe, Clarinette, cuối thời cổ điển các loại kèn sắt được hoàn thiện như Corni, trumpet, trombone.
- Các loại nhạc khí từ thời tiền cổ điển (Tk 15,16) dùng trong mục đích nhà thờ.

4. Nhạc khí thời hiện đại

- Sự phát triển của âm nhạc điện tử: guita điện, bass, organ
- Sự phát triển của computer xuất hiện thêm các nhạc cụ điện tử lập trình như organ điện tử có phần đệm (yamaha, korg, Roland)
- Sự phát triển của ngành computer science giúp cho âm nhạc điện tử mô phỏng gần như hoàn toàn các loại nhạc cụ khác (âm thanh)
- Trống điện tử (trống dàn) , máy đánh trống (drum machine) , pad
- Violin, guitar điện tử có thể mô phỏng tiếng piano

5. Sử dụng nhạc khí trong thờ phượng có phù hợp với Thánh Kinh hay không ?

- Âm thanh của nhạc khí làm vui vẻ Ngài, " Các áo xông Ngài bay mùi thơm một đượ, trầm hương, và nhục quế; Từ trong đền ngài có tiếng nhạc khí bằng dây làm vui vẻ Ngài.(Thi Thiên 45:8)
- Trong sự thờ phượng trọng thể, nhạc khí đóng vai trò quan trọng, " Ê-xê-chia truyền dâng của lễ thiêu, và đương lúc khởi dâng của lễ thiêu, thì khởi hát bài ca khen ngợi Đức Giê-hô-va, có còi thổi và nhạc khí của Đa-vít, vua Y-sơ-ra-ên, họa thêm." (II Sử ký 29:27)
- David đứng đầu dân sự trong lĩnh vực âm nhạc để thờ phượng Chúa, "Đa-vít và cả nhà Y-sơ-ra-ên đều múa hát trước mặt Đức Giê-hô-va với đủ thứ nhạc khí bằng gỗ bá hương, đàn cầm, đàn sắt, trống, bịt, và mã la." (II Samuel 6:5)

☒ Ông là người chế ra nhiều loại đàn hơn hết thảy.

- còn bốn ngàn người đều làm kẻ canh cửa; và bốn ngàn người ngợi khen Đức Giê-hô-va bằng **nhạc khí** của Đa-vít đã làm dâng ngợi khen. (I Sử ký 23:5)

- Ê-xê-chia truyền dâng của lễ thiêu, và đang lúc khởi dâng của lễ thiêu, thì khởi hát bài ca khen ngợi Đức Giê-hô-va, có còi thổi và **nhạc khí** của Đa-vít, vua Y-sơ-ra-ên, họa thêm. (II Sử ký 29:27)

- cùng các anh em người, là Sê-ma-gia, A-xa-rên, Mi-la-lai, Ghi-la-lai, Ma-ai, Nê-tha-nê-ên, Giu-đa, và Ha-na-ni, cầm những **nhạc khí** của Đa-vít, người của Đức Chúa Trời; và E-xơ-ra, người văn sĩ, đi ở đằng trước chúng. (Nê-hê-mi 12:36)

III. KEY BOARD (ORGAN ĐIỆN TỬ)

Nhạc cụ điện tử xuất hiện từ thập niên 60, 70. Tuy nhiên từ năm 1980 trở đi chúng phát triển mạnh mẽ và vươn lên tầm cao trong lĩnh vực âm nhạc đương đại, trong đó phải kể đến việc sử dụng và khai thác chúng trong các buổi thờ phượng của Hội Thánh.

Mục sư Rick Warren khích lệ việc sử dụng đàn organ điện tử và một số đĩa MIDI trong nhà thờ. Với phần đệm tự động, lập trình sẵn các điệu nhạc phong phú giúp người sử dụng chọn lựa thích hợp dùng để đệm cho các bài hát. Chẳng hạn, nếu ban nhạc chỉ có một guitar, kèn trumpet và keyboard (thiếu bass và trống) thì đàn organ điện tử có thể lấp đầy chỗ trống đó cách thích hợp nhất⁸. Dưới đây là một vài hướng dẫn sử dụng đàn organ điện tử với phần đệm tự động hoặc không dùng chức năng tự động.

1. Sử dụng phần đệm tự động

1.1 Nhận thức vai trò của người đàn: thay thế cả một ban nhạc, không chỉ giữ phần đệm bạn phải mô phỏng gần giống nhất các loại nhạc cụ (lót theo, solo, trống, kỹ thuật diễn tấu)

1.2. Đừng quá chú ý về kỹ thuật mặc dù nó chiếm một phần quan trọng trong cách đệm đàn hiệu quả của bạn.

1.3. Đối với các loại model keyboard đời mới có phần thu sequencer (nhạc nền), bạn có thể thu và lưu trữ trong các USB, phần soạn trước trên sequencer sẽ giúp "gánh" phần đệm, mặt khác sequencer giúp bạn sáng tạo thêm trên nền nhạc đã ghi âm trước

1.4. Bạn có thể tắt chức năng đệm tự động (accompaniment) để chỉ sử dụng chức năng bass và trống, split tay trái và tay phải (piano hay guita), điều này đòi hỏi trình độ nhất định của người chơi key board. (phần đệm keyboard dễ gây nhầm chán nếu bạn không update phần đệm tự động của nó.

1.5. Tempo (tốc độ) từ 90 - 120 thường dành cho những bài nhanh (praise); 58-70 dành cho những bài chậm (worship)

⁸ Rick Warren, *Hội Thánh theo đúng mục đích* (Purpose Driven Church) Vietnamese translation. Copyright 2001 UUC. Trang 315

1.6. Các loại đàn Yamaha, Casio, Roland, Kord về sau phát triển phần thu sequencer rất phong phú đa phần 16 tracks, có thể add (thêm) phần đệm tự động rất tiện, bạn có thể thu nhạc nền trên đàn và lưu trữ chúng trong các thẻ nhớ USB. Ích lợi của việc này giúp bạn gánh phần đệm, giờ đây bạn chỉ việc đi câu "lót" cho thật hay

1. 7. Người chơi keyboard cần phải tránh việc quá "tham lam" hay lạm dụng việc đánh hay "chêm" (lót) quá nhiều các câu cú trong bài hát.

2. Sử dụng tiếng Piano làm phần đệm

Tiết tấu đã được nhắc đến trong Kinh Thánh như một phần quan trọng trong sự ca ngợi Chúa. *"Các người hát xướng đi trước, kẻ đàn nhạc theo sau, Ở giữa có những con gái trẻ đánh trống com."* (Thi Thiên 68:25)

Có 3 yếu tố nổi bật ở đây là : giai điệu (melody) , hòa âm (harmony) và tiết tấu (Rhythm)

2.1 Khi dùng 2 tay để chơi phần tiết tấu mà không cần các nhạc cụ khác hỗ trợ.

- Chú ý, nếu chơi cùng dàn nhạc bạn nên hạn chế sử dụng tay trái làm phần bass (vì đã có người đảm nhiệm phần này) tiếng trầm của piano sẽ gây nên tiếng ù trầm ảnh hưởng đến tổng thể âm thanh của ban nhạc

- Người đệm piano ở cấp độ cao hơn, có thể "mô phỏng" trên 10 ngón tay cùng lúc các nhạc cụ , bộ gõ trong ban nhạc: trống, kèn, guitar, piano, bass, bộ dây và các phần đệm.

- Các kỹ năng này phải được trau dồi và học tập ở các khóa huấn luyện dài hạn

2.2 Người đệm đàn cho Hội thánh cần được trang bị kiến thức thực hành hình thức đệm tiết tấu (style) chẳng hạn, Fox style (nhANH) Dance beat (nhANH) các thể điệu Ballad (chẬM)

- Cần có thời gian học và thực hành với người hướng dẫn nhạc cụ này

- Người hướng dẫn thờ phượng có thể tự đệm và hát bằng phương pháp này để nâng cấp khả năng leading thờ phượng của mình.

3. Có những ưu và khuyết điểm của việc sử dụng phần đệm tự động cũng như đệm piano, bạn hãy nêu ra. Hướng khắc phục của bạn là gì cho những bất lợi ?

- Gợi ý : bị hạn chế bởi máy móc , tempo, kỹ thuật ... (phần đệm)

- Gợi ý : không có sách vở, người hướng dẫn nên người đệm đàn chỉ biết mỗi có một cách đệm, những người đảm trách thường thể hiện giống nhau phần đệm của mình

III. HỌC ĐEM GUITA THEO HỢP ÂM (CHORDS)

1. Lead Guitar (solo) : đòi hỏi sự đầu tư học tập. (tham khảo các bài hát Hillsong với vai trò của lead guitar và các phần đệm điện tử của guitar) . Bạn có thể tìm các trung tâm nhạc cụ ở Mỹ như Guitar Center để liên hệ các khóa dạy lead guitar, nơi đó có các chuyên gia giỏi để hướng dẫn . Ở Việt Nam các bạn có thể tìm đến các câu lạc bộ âm nhạc trong nội thành Sài Gòn hay các thành phố lớn khác . Ngày nay một số HT cũng có các chuyên gia bậc thầy, chúng ta có thể mời họ hợp tác mở lớp dạy tại HT .

- Lead guitar thường được dùng trong các bài hát đương đại (rock, ballad) ở phần mở đầu, phần dạo giữa bài . Các câu lead thường được soạn trước, hoặc chơi tùy hứng dựa trên một số hợp âm đã định sẵn với ban nhạc .

2. Đệm tiết tấu, bấm chord (hợp âm)

- Bạn cần duy trì mỗi bài hát 3 hợp âm chính: **I- IV -V**

ví dụ: ở tông Đô trưởng (C Major) bạn sẽ có hợp âm bậc I là C Major (Đô trưởng) ; bậc IV là F Major (Fa trưởng) và G (Sol trưởng)

- Khởi đầu khi "khảy" tiết tấu, bạn không nên học các kiểu khảy tiết tấu phức tạp, chỉ cần hai động tác khảy xuống và lên (cho 1 phách)

3. Bài tập:

- Tập thiết lập vòng hợp âm I - IV - V cho các giọng Đô trưởng , Rê trưởng , Mi trưởng , Sol trưởng , La trưởng

- Tông Fa và Si trưởng có gì đặc biệt hơn các tông khác ? (gợi ý về dấu hóa)

IV. BỘ GỖ VÀ TIẾT TẤU

Tiết tấu đóng vai trò quan trọng trong âm nhạc thờ phượng. Mỗi hình thái âm nhạc dân gian, văn hóa đều có tiết tấu khác nhau. Chẳng hạn, khảo sát tiết tấu của người Châu Phi , thổ dân Da Đỏ, Cồng Chiêng Tây Nguyên ...

Thi Thiên cũng cho biết có rất nhiều dụng cụ gỗ được dùng trong sự ca ngợi của dân sự

- Hãy đánh trống cơm và nhảy múa, mà hát ngợi khen Ngài! (Thi Thiên 150:4)

- Hãy dùng chập chỏa (loud cymbals - chũm chọe) dội tiếng,

Mã la (clashing cymbals) kêu rền, mà ngợi khen Ngài! (Thi Thiên 150: 5)

1. Sử dụng bongo, conga, tambourine, maracas, cabasa ... (percussion) cần lưu ý về nhịp và âm lượng. Nếu sử dụng thành thạo sẽ hỗ trợ tiết tấu cách sinh động .

- Lợi bất cập hại: khi các dụng cụ trên làm trì (chậm) tốc độ của bài hát nếu người sử dụng không được huấn luyện kỹ hay chưa từng được học sử dụng chúng.

- Âm thanh quá lớn của nó sẽ phá vỡ thể cân bằng âm lượng của worship team, nghĩa là người ta chỉ nghe tiếng của chúng lấn át tiếng hát .

2. Kết hợp khéo léo giữa các dụng cụ gõ sẽ tạo âm thanh tiết tấu sinh động, thôi thúc, đẹp trong thờ phượng phù hợp tính "Mỹ" trong Chân - Thiện - Mỹ của Đức Chúa Trời.

- Ví dụ: bạn cho kết hợp giữa bongo, Cajon và maracas. Từng dụng cụ gõ có tiết tấu riêng của nó.

=====

Câu hỏi thảo luận:

1. Sử dụng nhạc khí trong thờ phượng có phù hợp với Thánh Kinh hay không ? vì sao ? có nên khuyến khích con em mình học đàn để phục vụ HT Chúa không ? Hãy nêu tình hình sử dụng nhạc khí trong Hội thánh địa phương của bạn.

2. Thống kê trong Thi thiên 150 có bao nhiêu loại nhạc cụ được sử dụng trong sự thờ phượng ? thử so sánh, bạn phát hiện các nhạc khí Việt Nam có những nét tương đồng nào ? Hãy thử kể ra có loại nhạc cụ nào Việt Nam có nhưng người Do Thái không có ? (để cho thấy sự phong phú của nhạc cụ Việt Nam)

3. Dành cho nhóm chơi nhạc cụ:

Bạn chọn đội hình nào thích hợp cho Hội thánh mình ? tại sao ? Hoặc nếu bạn có đội hình riêng xin hãy nêu tính hiệu quả của nó.

3.1 Full band (một ban đầy đủ) : organ 1,2 ; Guita thùng ; Guita điện, Guita Bass , trống thùng (trống điện tử) và violon hay kèn saxo

3.2 Một phần của ban nhạc : Cajon , guita thùng, guita điện (solo hay bass) organ

3.3 Organ và guita thùng

4. Nhóm chơi dụng cụ gõ: bạn nêu mặt tốt khi sử dụng dụng cụ gõ trong nhóm đệm nhạc thờ phượng. Khó khăn nào bạn thường đối diện nhiều nhất khi kết hợp bộ gõ với nhạc cụ ? nêu cách giải quyết ?

PHẦN 3 : NHỮNG YẾU TỐ LÀM NÊN ÂM NHẠC HILLSONG

I. GIỚI THIỆU HILLSONG CHURCH

Hội thánh *Hills Christian Life Centre* được thành lập từ năm 1983 bởi MS Frank Houston (cha của MS quản nhiệm ngày nay Brian Houston) với 45 thành viên. Năm 1990 HT dời khỏi warehouse (nhà kho mà họ thuê trước đó trong một ngôi trường) để đến Hill center, nơi mà họ tổ chức các đại hội Hillsong kể từ năm 1986 để làm trụ sở chính các kỳ đại hội)

Năm 1990, các sản phẩm *praise and worship recordings* từ Hills Christian Life Centre được biết đến với tên Hillsong. Hội thánh chính thức đổi tên thành Hillsong church từ năm 1999 bởi tên tuổi của sản phẩm được biết đến nhiều hơn tên của HT!

Hillsong liên kết với hiệp hội Cơ Đốc Úc Châu. Hillsong thuộc giáo hội " Hội chúng của Đức Chúa Trời" (Assembly of God) với tinh thần truyền giáo và tinh thần Ngũ Tuần (Pentecostal) tin và gìn giữ theo thẩm quyền của Kinh Thánh. Hillsong tin rằng để đời sống Cơ Đốc trở nên kết quả, cá nhân một người phải được Báp-têm trong Thánh Linh (*baptism in the Holy Spirit*) và Thánh Linh Chúa khiến cho các ơn tứ thuộc linh được biểu lộ trong đó có việc cầu nguyện trong tiếng mới (*speaking in tongues.*)

Lý do tôi dùng hình ảnh Hillsong trong tài liệu này bởi sự ảnh hưởng của nó ngày nay trên giới trẻ Cơ Đốc tại Úc và toàn thế giới. Những yếu tố nào làm nên sự thành công của Hillsong ?

II. YẾU TỐ THUỘC LINH

1. Hillsong nhấn mạnh đến giáo lý "đầy đầy Đức Thánh Linh" và truyền giáo (đại mạng lệnh của Chúa Jesus)

- Các ơn tứ Thánh Linh được chú trọng và phát triển tại Hội thánh Hillsong

- Sứ mệnh truyền giáo: âm nhạc là phương tiện tiếp cận hữu hiệu. Tại Úc Châu, Hillsong music đoạt những danh hiệu: platinum status & Gold status tại Úc - album People just like us (1992) ; Album For all You've done đoạt danh hiệu số 1 trong bảng tổng sắp của the mainstream Australian album charts (2004)

- Trường huấn luyện Hillsong International Leadership College (Hillsong College) hàng năm thu hút hàng ngàn sinh viên Cơ Đốc trên thế giới đến Úc Châu để học tập.

2. Các kỳ đại hội hàng năm vào tháng 7 mang tầm ảnh hưởng

- Thu hút hàng chục ngàn tín hữu khắp thế giới (hơn 50 quốc gia) đến Úc tham dự ca nhạc và bồi linh, workshop.
- Từ 1992 cho đến nay Hillsong phát hành trên 40 albums thánh nhạc tại đại hội, âm nhạc của họ trở thành hiện tượng và rất phổ thông (churches worldwide)
- Các diễn giả, worship leader, ca sĩ được mời đến đại hội là những diễn giả có tầm cỡ: TD Jakes, Joyce Meyer, Joshep Prince, Joel Osteen, Don Moen, Israel Houghton, Chris Tomlin, Kari Jobe...

3. Sự định hướng sáng tác của các tác phẩm

- Mỗi bài hát là sự trải nghiệm thật sự : (đơn cử) Power of love (năng quyền tình yêu) , Vững an (still) , Shout to the Lord (ca vang dâng Chúa)
- Lời Đức Chúa Trời (tính thần học được khai triển) *chứ không chỉ dựa vào xúc cảm, cảm nhận.*
- Scripture song (kinh tiết ca) : có sức mạnh vì Lời Chúa được công bố bởi hình thức "hát".
- Các yếu tố về sự cứu rỗi, quyền năng Thánh Linh, sự chữa lành : chẳng hạn qua các ca khúc My Redeemer lives; Mighty to save; God is able, Christ is enough, King of Majesty, You'll come, **In Jesus' Name** (2013)
- Hillsong không thiên về kỹ thuật, lời bài hát dễ nhớ, dễ cảm.

III. KHÚC THỨC SÁNG TÁC

1. Khúc thức (hình thức sáng tác ca khúc) dựa chủ yếu trên 2 hay 3 đoạn đơn)

1.1 - Hai đoạn đơn (giản) gồm: **A (phiên khúc) + B (điệp khúc)**

ví dụ: power of love ; still ;

1.2 Hai đoạn đơn giản có mở rộng A (phiên khúc) : **A + (a') + B**

ví dụ: For all You've done (Vì mọi điều Ngài đã làm)

1.3- Ba đoạn đơn (giản) gồm: **A + B + C (C là câu chuyển, hay phần mở rộng của B)**

ví dụ: Mighty to save , Oceans (2014)

1.4 Ba đoạn đơn giản có mở rộng: **A + (a') + B + C**

ví dụ: My Redeemer lives , Christ is enough (2013)

1.5 Làm sao để nhận ra sự khác biệt giữa các phần :

- Bởi tính cân phương của tiết nhạc: chẳng hạn nhạc 16 beat (8 + 8) gồm A + B hay 24 (8 + 8 + 8) gồm A + B + C
- Bởi ý nghĩa lời hát của từng phần khác nhau do tính phát triển của lời ca
- Bởi hòa âm của bài hát (từng phần) , chuyển điệu tính (giọng)

Tóm lại: chính vì có khung định hình như thế này các sáng tác của họ có tính ổn định.

2. Thể loại:

- Rock.
- Ballad.
- Young adults (thanh thiếu niên) rap, hip hop, R&B đa dạng hơn các ca khúc trong sinh hoạt thờ phượng chung.
- Hillsong kids (thiếu nhi)

IV. HÒA ÂM - PHỐI KHÍ

1. Guita và trống được sử dụng như nhạc khí chủ đạo
2. Guita khai thác tất cả các tính năng effect dành cho nó
3. Kỹ thuật trống
4. Kỹ thuật hát
5. Kết hợp các nhạc khí, nhạc cụ unplug : kèn, đàn dây (violin, Celli)
6. Tổng thể hòa âm đơn giản, hiệu quả. Hillsong không nhấn về kỹ thuật diễn tấu ở các đoạn nhạc dạo đầu, dạo giữa.
7. Phân kết không lặp đi lặp lại như ... ca khúc Việt Nam, không có dừng (rall) kéo dài "tha thiết" để hết :)

V. HOẠT ĐỘNG ÂM NHẠC

1. Âm nhạc: thế mạnh và chủ yếu của Hillsong. Qua âm nhạc đã tiếp cận được giới trẻ.

- Hillsong cũng có một số thành viên giúp cho cuộc thi Australian Idol bởi tính ảnh hưởng xã hội của nó.
- Các HT gia nhập hay trở thành "vệ tinh" (satellite church) của Hillsong đều có thể sử dụng các tác phẩm của họ.

- Hillsong được chính phủ tài trợ cho chương trình đem giới trẻ đường phố trở lại với Chúa.
- Các chuyến lưu diễn của Hillsong khắp thế giới (hàng năm tại Mỹ ở các thành phố lớn)

2. Trường huấn luyện nhân sự lâu dài.

- Bạn có thể theo học cách ngành liên quan Hội thánh tại Hillsong college.

3. Thu âm

- Công nghệ phát triển phòng thu của Hillsong có từ năm 1990, các sản phẩm của họ được biết đến cùng với các tác phẩm.

4. Âm thanh Hillsong nói riêng và Úc Châu trở thành công nghệ của thế giới . Có một chuyên gia nhận định rằng âm thanh ở Hillsong và các khái niệm của họ rất khác với những gì mà thế giới đang có, có dịp hãy tìm hiểu .

=====

Thực hành:

1. Bạn có thể đặt câu hỏi cho giáo viên về sáng tác hay chia sẻ những cảm nhận của mình khi nghe nhạc Hillsong.
2. Bạn có thể tìm một vài bạn học cùng khóa để ráp lại thành một ban nhạc chơi các ca khúc Hillsong (nếu có) và cho biết cảm tưởng cùng những kinh nghiệm (thuộc linh, khả năng âm nhạc) khi chơi nhạc Hillsong

=====

PHẦN 4 : SÁNG TÁC CA KHÚC & ĐẶT HỢP ÂM CHO BÀI HÁT

I. GIỚI THIỆU

Ca khúc thường được viết như thế nào ?

- Cưu mang (bởi sự cầu nguyện) đơn cử bài hát Hosanna (Brook Frazer), The heart of worship (Matt Redman)

- Chúa cảm thúc , đặt để một bài ca (Luca 2:27,28) *Vậy người cảm bởi Đức Thánh Linh vào đền thờ, lúc có cha mẹ đem con trẻ là Jêsus đến, để làm trọn cho Ngài các thường lệ mà luật pháp đã định,²⁸ thì người bỗng ẵm con trẻ, mà ngợi khen Đức Chúa Trời.*

- Trở về một vấn đề , có sẵn chủ đề (hội thảo, đại hội, sự kiện, hoàn cảnh xảy đến, từ một thông điệp nào đó)

- Ứng tác trong hoàn cảnh đặc biệt như trường hợp "bài ca tụng của Mari" (Luca 1: 47-56) bài ca của Mari tương tự như bài ca của Anne (I Samuel 2:1-11) sự ứng tác này cũng bởi sự cảm động của Đức Thánh Linh tương tự như các bài hát được cảm thúc (cảm thúc thường nghiêng về một đề tài; ứng tác là một sự thức thời để có một bài ca)

Ứng tác cũng là bài ca mà Chúa "đặt" ở trong môi miệng của tác giả như tác giả Thi Thiên đã nói: *"Ngài để nơi miệng tôi một bài hát mới, Tức là sự ngợi khen Đức Chúa Trời chúng tôi. Lắm người sẽ thấy điều đó, bắt sợ, Và nhờ cậy nơi Đức Giê-hô-va"* (Thi Thiên 40:3)

- Ca khúc của một người có ta-lãng âm nhạc (thường được học tập, trang bị tốt) các tác phẩm này thường có tính chất kỹ thuật, lời ca trau chuốt. Có thể xem thể loại văn chương khôn ngoan như Gióp, Thi Thiên, Châm Ngôn, Truyền Đạo, Nhã Ca là điển hình hay đại diện của hình thức đó.

- Việc đến trường để học tập, trang bị kiến thức âm nhạc (cho việc sáng tác) là điều cần khuyến khích và ngợi .

- Bạn có thể kết hợp với một người khác để viết ca khúc. Chẳng hạn Jason Ingram (Mỹ) hợp tác với Joel Houston (Hillsong) để viết ca khúc "Forever Reign" .

II. THỂ LOẠI SÁNG TÁC

1. Thơ phổ nhạc.

Ở các học viện hay trường nhạc trên thế giới và ở Việt nam , giáo viên thường cho học viên bắt đầu sáng tác dựa trên một câu thơ có sẵn. Điều này rất tốt và cần thiết. Đối với chúng ta, 5 quyển thơ Thánh Kinh (Gióp , Thi Thiên, Châm Ngôn, Truyen Đạo, Nhã Ca) là một kho tàng để sáng tác (nhất là Thi Thiên) . Ngoài ra có thể lấy ý từ một phân đoạn Kinh Thánh, một câu gốc để làm chủ đề sáng tác sẽ giúp chúng ta theo sát "Thần học" mà không sợ bị sai lạc .

2. Ca khúc phổ thông (các ca khúc, các đoản ca cũ và đương đại hay thường gọi là biệt thánh ca) các bài hát được viết có chủ đích, khúc thức, hòa âm rõ ràng và được phổ biến, về lâu dài trở nên phổ thông.

3. Bài hát thiêng liêng (Spiritual song)

- Bài ca mới (new song)

- Bài ca mà sứ đồ Phao-lô mô tả "Vậy thì tôi sẽ làm thế nào? Tôi sẽ cầu nguyện theo tâm thần, nhưng cũng cầu nguyện bằng trí khôn. Tôi sẽ hát theo tâm thần, nhưng cũng hát bằng trí khôn" (I Côrinhtô 14:15)

- Các bài hát "thiên liêng" (**Ê-phê-sô 5:19**) *Hãy lấy ca vịnh, thơ thánh, và bài hát thiên liêng mà đối đáp cùng nhau, và hết lòng hát mừng ngợi khen Chúa. (Cô-lô-se 3:16)* *Nguyên xin lời của Đấng Christ ở đầy trong lòng anh em, và anh em dủ dặt mọi sự khôn ngoan. Hãy dùng những ca vịnh, thơ thánh, bài hát thiên liêng mà dạy và khuyên nhau, vì được đầy ơn Ngài nên hãy hết lòng hát khen Đức Chúa Trời.*

4. Kinh tiết ca (Scripture song) thể loại viết dựa trên Thánh Kinh

- Chẳng hạn một vài bài hát tiếng Anh có từ thập niên 90 : Luca10:19 (I have given you authority) ;

- Các bản kinh tiết ca Việt ngữ : Xa-cha-ri 4:6 (Không bởi quyền) ; Xa-cha-ri 2:8 (Xin Cha bảo vệ con như chính con người của Cha) ; Mác 16:17-18 (Vậy ai thật lòng tin) ; 1 Tê-sa-lô-ni-ca 1:5 (Tin lành Giê-xu truyền khắp thế gian)

III. CÁC YẾU TỐ CẦN THIẾT

(1) Yếu tố về giai điệu: dễ nhớ, nghe xong có gì đó vương vấn (để lại trong tâm hồn một phần giai điệu,

- Ví dụ: You are my hiding place; Ngài là Giê-hô-va

(2) Yếu tố khúc thức sáng tác rõ ràng: (đã nói ở phần trước)

- Học tập trau dồi ở trường nhạc , với thầy cô bạn bè về các kỹ năng sáng tác

- Giai điệu; Hòa âm và tiết tấu. (yếu tố nào đến trước cũng được)

- Hoặc viết theo bản năng may mắn mà có được (nhưng hiếm)

(3) Yếu tố được cảm thức của Đức Thánh Linh : (*đa số có tố chất này, và chắc chắn phải có*)

- Người viết ca khúc có thủ pháp để tóm ý lại dễ nhớ chứ không "mênh mang, mênh mang"

- Hãy học gương Hillsong : viết dựa trên Thánh Kinh. (*hai sứ mệnh của họ đi ra truyền giáo và bước đi trong sự đầy dẫy Đức Thánh Linh , thực hành các ân tứ*)

IV. KHÚC THỨC CA KHÚC

(Hình thức hay cấu tạo của một ca khúc)

1. - Hai đoạn đơn (giản) gồm: **A (phiên khúc) + B (điệp khúc)**

ví dụ: power of love ; still ;

2 Hai đoạn đơn giản có mở rộng A (phiên khúc) : **A + (a') + B**

ví dụ: For all You've done (Vì mọi điều Ngài đã làm)

3- Ba đoạn đơn (giản) gồm: **A + B + C (C là câu chuyển, hay phần mở rộng của B)**

- ví dụ: Mighty to save , Oceans (2014) , You won't relent

- Đoạn mở rộng thường gọi là đoạn chuyển (cầu nối - Bridge) . Cá biệt hơn đoạn chuyển này thường được viết ở tông khác của bài (chuyển điệu thức)

4 Ba đoạn đơn giản có mở rộng: **A + (a') + B + C**

ví dụ: My Redeemer lives , Christ is enough (2013)

5 Làm sao để nhận ra sự khác biệt giữa các phần :

- Bởi tính cân phương của tiết nhạc: chẳng hạn nhạc 16 beat (8 + 8) gồm A + B hay 24 (8 + 8 + 8) gồm A+ B + C

- Bởi ý nghĩa lời hát của từng phần khác nhau do tính phát triển của lời ca

- Bởi hòa âm của bài hát (từng phần) , chuyển điệu tính (giọng)

Tóm lại: chính vì có khung định hình như thế này các sáng tác của họ có tính ổn định.

V. THỦ PHÁP SÁNG TÁC

1. Sáng tác dựa trên một chủ đề và khai triển (lời ca khúc)

vd: Giăng 3:16

- Chủ đề: Tình yêu của Đức Chúa Trời (hoặc Sự Cứu từ Trời)

- Phổ nhạc trực tiếp từ chủ đề

- Dựa vào chủ đề để viết lời cho ca khúc.

2. Dựa trên một motif nào đó (một câu nhạc)

- Hiệu quả chúng ta thường nghe ca khúc có tiết tấu hay hơi hướm giống giống bài nào đã từng nghe (bình thường) nhưng vô hại vì người viết đã có chủ đề riêng của mình để viết ca khúc.

3. Dựa trên chất liệu giai điệu có sẵn (đặt lời mới)

vd: bài dân ca Quan họ Bắc Minh "trống cơm" được chuyển biên 1990 dựa trên Thi Thiên 150

4. Dựa vào cấu trúc câu thơ.

- Tiết tấu thơ

- Ý nghĩa bài thơ để có tiết tấu thích hợp

- Nếu một câu thơ dài quá, có thể phân ra nhiều đoạn, tạo thế cân bằng khi tính luôn nhịp lấy đà..

5. Dựa vào các thanh trắc của tiếng Việt để tạo giai điệu

6. Sáng tác giai điệu trước để có một giai điệu đẹp cùng với hòa âm

VI. MỘT SỐ DANH TỪ ÂM NHẠC CẦN BIẾT

Một tác phẩm âm nhạc có những yếu tố như: giai điệu, hòa âm, khúc thức, tiết tấu, nhịp độ, âm sắc, âm vực, cường độ, cách cấu tạo... Tất cả những yếu tố này cũng song song tồn tại trong một tác phẩm và có mối quan hệ tương hỗ nhau, không tách rời mà thống nhất vang lên đồng thời.

1- Giai điệu (melody) là sự trình bày của ý tưởng âm nhạc vang lên trong phạm vi một bè. Đôi khi cả giai điệu và hòa âm được viết cùng với nhau.

2- Hòa âm (harmony) là một khía cạnh quan trọng nhất hình thành nên tác phẩm âm nhạc. Hòa âm sinh ra các hình thức, khúc thức âm nhạc. Nó làm rõ nghĩa cho giai điệu và tạo màu sắc điệu thức cho tác phẩm.

3-Tiết tấu (Rhythm) là sự nối tiếp có trật tự về độ dài ngắn của âm thanh. Trong một giai điệu, có nốt trường độ ngân dài, có nốt trường độ ngắn từ đó nó tạo nên sự căng thẳng cũng như ổn định cho giai điệu. Tiết tấu liên quan đến âm điệu của ngôn ngữ, hơi thở và những hoạt động tâm sinh lý của con người

4- Âm sắc - hay thanh sắc (timbre) được phân biệt theo giọng người hay nhạc cụ. Mỗi giọng người hay nhạc cụ lại có âm sắc riêng. Việc lựa chọn âm sắc cho giai điệu là một vấn đề hết sức

quan trọng. Giai điệu có thể vang lên hay ở nhạc cụ này, nhưng có thể không phù hợp khi diễn đạt ở nhạc cụ khác. Âm sắc đã tô màu cho giai điệu và làm cho màu sắc giai điệu trở nên phong phú hơn.

5- Các yếu tố về nhịp độ cũng là một phương tiện biểu hiện đặc lực cho tác phẩm. Nó cũng liên quan đến tiết tấu, cùng với tiết tấu, nó tạo sự chuyển động trong âm nhạc. Nhịp độ nhanh làm cho tác phẩm sinh động, nhí nhảnh, linh hoạt. Nhịp độ chậm tạo cho âm thanh vang lên thư thả và bình ổn.

6- Cường độ là yếu tố xác định to nhỏ của âm thanh. Khi giai điệu lên cao dần thì màu sắc âm thanh thường sáng hơn và cường độ cũng lớn dần. Trái lại, khi giai điệu đi xuống, cường độ cũng giảm dần.

VII. ĐẶT CHORDS (HỢP ÂM) CHO CA KHÚC

- Có rất nhiều "mẹo" để đặt chord cho ca khúc

- Trên hết là lời khuyến khích các bạn nên lấy 2 lớp: Lý thuyết âm nhạc và hòa âm căn bản để thực hiện việc đặt chords hay hòa âm cho bài hát

1. Đặt theo vòng "xuôi tai" thường phổ biến

Nghĩa là bạn phải nghe nhạc thật nhiều, thực hành và ghi ra các kết nối (học theo tác phẩm)

a. C Dm - G C - Am Dm (D) - G C (Việt Nam)

b. C G - Dm F - C G - F || C G - Am - F - C - G- Am - F || G C - F - G Am - F (Phương tây, Here I am to worship)

2. Theo kết nối hòa âm:

Phương pháp này buộc bạn phải nghiên cứu, các kết nối dựa trên các quy luật hòa âm cổ điển. Người đã qua lớp căn bản có thể "phá luật" dễ dàng.

a. I - IV - V - I

b. II (minor) - V7 - I

c. III (m) - VI (m)

d. VII (giảm) - V

e. II - IV

c . I - III (m) - IV - V

d. I - II - IV - V

e. I - VIIb - IV - V

f. VIIb - V

g. VIb - VIIb - I (dùng để kết)

Trên đây là một số lối kết nối dùng trong hòa âm cổ điển, còn rất nhiều. Tuy nhiên bạn có thể tham khảo thêm qua các ca khúc hay tác phẩm khác để có riêng bộ sưu tập cho mình.

VIII. CÁC CHƯƠNG TRÌNH HỖ TRỢ VIẾT NHẠC

1- Giúp người sáng tác tạo văn bản (sheet music) chứ không nên dựa vào giai điệu được phát bởi máy để viết. (phải tư duy âm nhạc)

2- Giúp người viết phổ biến các ca khúc của mình qua việc trình bày các văn bản âm nhạc (sheet music)

3- Hiện nay phổ biến các chương trình chép nhạc như :

- Encore 4 hoặc 5 (dễ sử dụng) , chuyên về viết ca khúc; hỗ trợ một phần viết tổng phổ (Bạn có thể tham khảo sách hướng dẫn của cố nhạc sĩ Trương Hiếu Liêm - Tìm hiểu âm nhạc qua vi tính, Encore 4.04)

- Sibelius (phức tạp hơn)

- Finale : (1) sheet music và (2) tổng phổ đề rất mạnh (3) Có thể dùng keyboard controller để nhập nốt phức tạp . (Bạn có thể tham khảo sách hướng dẫn của nhạc sĩ Phạm Hoàng Long, 10 giờ học viết ca khúc cùng Finale 2006)

IX. GHI ÂM VÀ THU ÂM TÁC PHẨM

Hiện nay trên thế giới có rất nhiều các chương trình ghi âm, thu nhạc chuyên nghiệp. Với một số software bạn có thể mở phòng thu âm tại nhà.

Người viết nhạc có nhiều sự lựa chọn để thể hiện các sáng tác của mình dễ dàng hơn 20 năm trước. Các mục sau đây sẽ giúp các bạn lựa chọn và chuẩn bị các thiết bị cần thiết để thực hành:

1. Máy tính (desktop, laptop) :

- Soundcard chuyên dụng: M-audio, Tascam, Motu, Focusrite, Roland tối thiểu có cổng midi, 2 in/out puts

- Headphone, microphone, dàn âm thanh hay loa active (hay thiết bị phát)

- Keyboard controller (đàn organ)

2. Software để sử dụng:

- Sonar
- Cubase
- Nuendo
- Protool (Mac)

=====

THỰC HÀNH CHUNG

Hãy chọn một trong các câu Kinh Thánh sau đây để sáng tác với các yêu cầu sau:

- Hát lên giai điệu từ câu Kinh Thánh đó
- Đặt hợp âm cho ca khúc đó
- Bài hát viết ở một đoạn đơn hoặc hai đoạn đơn tùy.
- Có thể hát lên một ý nhạc nếu như các bạn không thể sáng tác được giai điệu trong vòng 20 phút !

1. ¹ Đức Giê-hô-va là Đấng chặn giữ tôi; tôi sẽ chẳng thiếu thốn gì.

² Ngài khiến tôi an nghỉ nơi đồng cỏ xanh tươi

Dẫn tôi đến mé nước bình tịnh. (Thi Thiên 23)

2. ¹ Hỡi linh hồn ta, khá ngợi khen Đức Giê-hô-va!

Mọi điều gì ở trong ta hãy ca tụng danh thánh của Ngài!

² Hỡi linh hồn ta, hãy ngợi khen Đức Giê-hô-va,

Chớ quên các ân huệ của Ngài.

³ Ấy là Ngài tha thứ các tội ác ngươi,

Chữa lành mọi bệnh tật ngươi, (Thi thiên 103)

==

Những lần tổ chức hội thảo

1. Tại Brisbane/ Úc Châu 2010
2. Tại Orange church, CA (2009) và Westmister, Cali (2011)
3. Tại trường Thần học MTI Việt Nam (2013)
4. Tại Hội Thánh Ê-li-sê (Gò-Vấp/Sài gòn - 2014)

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] *Joe e. Trull & james e. Carter. Đạo đức của người hầu việc Chúa .Ministeral Ethic .Viện Thần Học Tin lành Việt Nam . Chương 1, trang 9.*
- [2] *Trần Nghị . Thờ Phượng Đức Chúa Trời. Viện Thần học Tin lành Việt Nam, copyright 2007.Chương 7 , trang 93.*
- [3] *H. Richard Niebuhr. Đấng Christ và Văn Hóa (Christ and Culture) .Viện Thần Học Tin Lành Việt Nam . Trang 28*
- [4] *Lamar Boschman, Ngợi khen và thờ phượng (Chương trình ISOM)*
- [5] *Lamar Boschman. Sự tái sinh của âm nhạc (the Rebirth of Music) . Destiny Image Publisher, Inc*
- [6] *Rick Warren, Hội Thánh theo đúng mục đích (Purpose Driven Church) Vietnamese translation. Copyright 2001 UUC*